

вантажів, особливо в умовах підвищеної небезпеки для традиційних транспортних засобів. Крім того, важливим є розвиток систем автоматизації складів, що дозволяє скоротити час обробки вантажів і підвищити ефективність управління запасами.

Важливим аспектом підвищення ефективності логістичного забезпечення є також взаємодія військових і цивільних структур. У сучасних умовах значна частина логістичних ресурсів залучається з цивільного сектору, що вимагає налагодження ефективної координації між військовими органами управління та підприємствами. Така взаємодія дозволяє значно розширити можливості забезпечення військ і підвищити гнучкість логістичної системи. Водночас це потребує створення відповідної нормативно-правової бази та механізмів управління, які забезпечують швидке і ефективне залучення ресурсів у разі необхідності.

Таким чином, логістичне забезпечення є одним із визначальних чинників боєздатності підрозділів, який впливає на всі аспекти їхньої діяльності — від підготовки до ведення бойових дій і відновлення боєздатності після виконання завдань. У сучасних умовах воно набуває стратегічного значення, визначаючи не лише можливості окремих підрозділів, а й загальний результат військових операцій. Подальший розвиток системи логістичного забезпечення має бути спрямований на підвищення її гнучкості, стійкості та ефективності, впровадження сучасних технологій і адаптацію до стандартів провідних міжнародних організацій. Лише за умови створення ефективної, інтегрованої і стійкої системи логістики можна забезпечити високий рівень боєздатності військ і їхню здатність успішно діяти в умовах сучасної війни.

Манжос Олексій Олександрович

*старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення
факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України - начальник
служби РХБЗ - начальник служби ЕБ, підполковник
Київський інститут Національної гвардії України*

ЗАСТОСУВАННЯ ТОКСИЧНИХ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У ВІЙНІ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ СИСТЕМИ ПРОТИХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ

Сучасні збройні конфлікти характеризуються трансформацією форм і способів ведення бойових дій, що зумовлює появу нових або актуалізацію раніше відомих загроз. Однією з таких загроз є використання токсичних хімічних агентів, які дедалі частіше розглядаються не як елемент минулих воєн, а як чинник, здатний впливати на перебіг бойових дій у нинішніх умовах. Особливістю є те, що мова йде не лише про класичні бойові отруйні речовини, а й про ширше коло хімічних сполук, здатних спричиняти ураження через свої токсичні властивості.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

Міжнародно-правове регулювання у цій сфері базується на забороні застосування токсичних хімікатів як засобу ведення війни незалежно від їх походження чи призначення. Окремо підкреслюється неприпустимість використання речовин, призначених для правоохоронної діяльності, у бойових умовах. Такий підхід формує розширене розуміння хімічної загрози, що має враховуватися при аналізі сучасних подій.

У відкритому інформаційному просторі наявна значна кількість повідомлень про можливі випадки застосування токсичних речовин у ході бойових дій. Разом із тим ці дані суттєво відрізняються за ступенем підтвердженості, що потребує їх систематизації. Доцільним є поділ інформації на кілька груп залежно від рівня її достовірності: повідомлення офіційного характеру; результати спеціалізованих досліджень із застосуванням лабораторних методів; а також поточні оперативні відомості, які відображають загальну динаміку подій.

Зазначене розмежування дозволяє уникнути помилкових узагальнень і забезпечує більш об'єктивну оцінку ситуації. Зокрема, політичні заяви та аналітичні оцінки мають важливе значення для формування міжнародної позиції, проте не можуть повністю замінити результати технічної експертизи. Водночас навіть підтверджені лабораторно випадки повинні розглядатися з урахуванням конкретних обставин їх фіксації.

Важливу роль у встановленні фактичних обставин відіграють міжнародні механізми технічної підтримки, що забезпечують проведення незалежних досліджень відібраних зразків. Отримані результати створюють підґрунтя для правової оцінки дій сторін конфлікту та подальшого реагування на міжнародному рівні. При цьому слід враховувати, що верифікація окремих епізодів не тотожна підтвердженню всіх зафіксованих повідомлень.

Для національної системи безпеки проблема хімічної загрози має прикладний характер і потребує комплексного підходу до її вирішення. Передусім йдеться про підвищення спроможностей щодо своєчасного виявлення небезпечних речовин та їх ідентифікації. Це передбачає впровадження сучасних технічних засобів контролю, а також удосконалення процедур роботи з потенційно небезпечними матеріалами.

Не менш важливим є розвиток лабораторної інфраструктури, яка забезпечує можливість проведення точного аналізу зразків і формування доказової бази. Особлива увага має приділятися дотриманню встановлених процедур під час відбору, транспортування та зберігання матеріалів, що є критично важливим для їх подальшого використання у міжнародних механізмах перевірки.

Суттєвим компонентом протидії є забезпечення особового складу ефективними засобами індивідуального захисту. Їх характеристики повинні відповідати умовам сучасного бою, враховуючи можливість раптового застосування токсичних агентів. Одночасно необхідно підвищувати рівень підготовки військовослужбовців, зокрема шляхом відпрацювання алгоритмів дій у разі виникнення хімічної небезпеки.

Окремим напрямом є вдосконалення системи медичного забезпечення. Вона має включати підготовку персоналу до роботи в умовах хімічного ураження, наявність

необхідних засобів допомоги та чіткі протоколи реагування. Це дозволить мінімізувати наслідки впливу небезпечних речовин на особовий склад.

Також важливим є розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення, що передбачає накопичення, обробку та узагальнення даних про відповідні інциденти. Ефективна взаємодія між національними структурами та міжнародними партнерами сприяє підвищенню якості оцінки загроз і прийняття управлінських рішень.

Отже, використання токсичних хімічних речовин у сучасних збройних конфліктах слід розглядати як реальний фактор ризику, що потребує системного реагування. Об'єктивна оцінка таких випадків можлива лише за умови критичного аналізу джерел інформації та врахування їх доказової сили. Водночас підвищення ефективності протидії залежить від поєднання міжнародних механізмів контролю з розвитком національних спроможностей у сфері протихімічного захисту.

Надалі доцільно зосередити наукові дослідження на вдосконаленні підходів до оцінювання інформації про можливе застосування токсичних речовин, а також на розробленні практичних рекомендацій щодо підвищення готовності підрозділів до дій у відповідних умовах.

Мекшун Євген Миколайович

старший викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення –

начальник інженерної служби

підполковник

Київський інститут Національної гвардії України

ІНЖЕНЕРНІ ПІДРОЗДІЛИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОГО БОЮ

Сучасна війна в Україні засвідчила суттєве зростання ролі інженерного забезпечення як одного з ключових елементів сучасного бою. В умовах широкого застосування високоточної зброї, артилерійських систем та безпілотних літальних апаратів – заходи інженерного забезпечення максимально орієнтовані на підвищення живучості підрозділів і ефективність їх бойового застосування.

Відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України», одним із основних завдань військового формування є участь у забезпеченні оборони держави та виконання завдань у зоні бойових дій. Крім того, вимоги до інженерного забезпечення визначаються «Стратегією воєнної безпеки України» та стандартами НАТО, що формують сучасні підходи до організації оборони. У цьому контексті інженерні підрозділи відіграють важливу роль у створенні умов для ведення бою, забезпеченні захисту особового складу та обмеженні дій противника.

Аналізуючи методичні рекомендації з інженерного обладнання позицій (ПВП 11-92(439).56, 2025 р.), до яких увійшли найновіші рішення щодо фортифікаційного обладнання та встановлення невибухових загороджень, робиться висновок про вимушене адаптування підходів до інженерного забезпечення, зокрема